

DİYARBAKIR

Diyarbakır ve çevresindeki mağaralarda yapılan yüzey araştırmalarında, Yontma Taş Devri'nden (Paleolitik) başlayıp Cilalı Taş Devri'ne (Neolitik) kadar uzanan tarihi izlere rastlanır. Bunun en güçlü kanıtı, Silvan yakınındaki Hassuni Mağara Kenti ve Ergani yakınındaki Hilar Mağaraları. Yine Dicle Nehri ve kolları üzerindeki Eğil ve Çermik ilçesindeki Sinag Çayı kabartmaları bu gerçekliği kanıtlar nitelikte. Yapılan arkeolojik kazılarda, kentin Cilalı Taş Devri'nden günümüze dek aralıksız bir yerleşime sahip olduğu açığa çıktı. En eski köy yerleşmelerinden biri olan Diyarbakır'ın Ergani ilçesindeki Çayönü Höyüğü, günümüzden 10 bin yıl önceye ait tarımcı köy topluluklarının varlığını kanıtlar nitelikte.(1)

Yüzey araştırmaları, Çayönü Höyüğü'nde yaşamın MÖ 7500-5500 yılları arasında aralıksız olarak, daha sonraki yıllarda ise belirli aralıklarla sürdüğünü göstermektedir. İnsanların göçebelikten yerleşik köy yaşantısına, avcı toplayıcılıktan besin üretimine geçtikleri bu yerde, günümüzdeki kent uygarlığının ilk temelleri atılmıştır. "Neolitik Devrim" olarak da bilinen yerleşik ve tarıma dayalı bu yaşam biçimi, beslenme ekonomisi, insan-doğal çevre ilişkileri ve kültür tarihiyle ilgili buluşlarıyla da birçok ilki içerirken, bu yönüyle de, dünya uygarlık tarihine ışık tutmaktadır.(2)

Kent merkezinin tarihinde ise Diyarbakır surlarının kuzeydoğu kısmında yer alan içkale yerleşkesinin önemi büyüktür. Yerleşkenin içinde bulunan Amida (Virantepe) Höyüğü'nde yapılan arkeolojik kazılarda, MÖ 3. bin yılda kente Hurriler'in, 2. bin yılda ise Mitanniler'in egemen olduğu ortaya çıkmıştır. MÖ 1260'a dek egemenliklerini sürdüren Hurri ve Mitanniler'den sonra kentte sırasıyla; Asurlular, Aramiler (Bit-Zamani Krallığı), İskitler, Medler, Persler, Makedonyalılar, Selevkoslar, Partlar, Ermeni Tigran Krallığı, Romalılar, Sasaniler, Bizanslılar, Emeviler, Abbasiler, Şeyhoğulları, Hamdaniler, Mervaniler, Selçuklular, İnalıoğulları, Nisanoğulları, Artuklular, Eyyubiler, Akkoyunlular, Safeviler ve Osmanlılar egemenliklerini sürdürmüştür. Farklı inançların, dillerin ve kültürlerin beşiği Diyarbakır, kendisine egemen olan tüm uygarlıklara ev sahipliği yaparak, düşünenlerin ve üretenlerin kenti olmayı başarmıştır. Diyarbakır, Karacadağ'ın bazalt platosunun doğu kenarında, Dicle Vadisi'nden 100 m kadar yükseklikte, bir düzlük üzerinde yer alıyor.(3)

Diyarbakır, Roma İmparatorluğu'nun doğudaki en büyük kent sınırı, Akkoyunlular ve Mervaniler Dönemi'nde başkent, Osmanlılar Dönemi'nde 25'e yakın merkezi yöneten bir eyalet konumunda. Ayrıca Artuklu, Emevi ve Abbasiler döneminde de önemli bir ticaret ve kültür merkeziydi. Her dönemde yeniliğin, aydınlanmanın, kültürün ve sanatın merkezi olma özelliğini korudu ve sürdürdü. I. Dünya Savaşı'na kadar Diyarbakır'da Arapça, Türkçe, Kurmanci ve Zazaca gibi dilleri konuşan Müslümanlar, Ezidiler, küçük bir Musevi cemaat ve çeşitli Hıristiyan mezheplere mensup (Ortodoks ve Katolik Ermeniler, Ortodoks ve Katolik Süryaniler, Protestanlar, Nasturiler, Keldaniler ve Rumlar) halklar birlikte yaşıyordu. Diyarbakır bu yönü ile Osmanlı'nın doğu vilayetleri içinde en kozmopolit merkezdi. (4)

1,2,3 VE 4. SORUYU BU METNE GÖRE CEVAPLAYIN

1.

Bir numaralı parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez ?

- A) Diyarbakır'da yapılan kazılarda Yontma Taş ve Cilalı Taş Devri izleri görülmektedir.
- B) Akkoyunlular, Artuklu ve Mervanilere başkentlik yapma özelliği olan bir kent özelliği taşımaktadır.
- C) Diyarbakır'da çeşitli özelliklere sahip insanlar birlikte yaşamıştır.
- D) Dünya uygarlık tarihine birçok ilkle ışık tutan bir yer olma özelliği göstermektedir.

2.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi kesin olarak çıkarılabilir ?

- A) En çok eser ve buluntu Yontma Taş Devri'ne aittir.
- B) Bütün devletlerin doğudaki en büyük sınırı olan kentlerinden biridir.
- C) Kent uygarlıklarının temeli, bu kentin sınırları içinde atılmıştır.
- D) Emeviler ve Abbasiler, burada en uzun hakimiyet kuran devletlerdir.

**3. Numaralandırılmış yerlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylene-
mez ?**

- A) 1 numaralı yerde etken çatı varken edilgen çatı yoktur.
- B) 2 numaralı yerde geçişsiz bir çatı kullanılmıştır.
- C) 3 numaralı yerde çatı aranmayacak bir durum söz konusudur.
- D) 4 numaralı yerde hem çatı aranmayacak bir durum hem de geçişli bir çatı kullanılmıştır.

4.

**Bu parçada altı çizili yerdeki fiilimsi ve-
ya fiilimsilerin özdeşi aşağıdakilerden
hangisinde verilmiştir?**

- A) Diyarbakır,bu yönü ile Osmanlı'nın doğu vilayetleri içinde en kozmopolit merkezdi.
- B) Yine Dicle Nehri ve kolları üzerindeki Eğil ve Çermik ilçesindeki Sinag Çayı kabartmaları bu gerçekliği kanıtlar nitelikte.
- C) Yontma Taş Devri'nden başlayıp Cilalı Taş Devri'ne kadar uzanan tarihi izlere rastlanır.
- D) Her dönemde yeniliğin, aydınlanmanın,kül-türün ve sanatın merkezi olma özelliğini korudu ve sürdürdü.

**5 ve 6. soruyu aşağıdaki metne göre
cevaplayınız.**

KAHVALTI

Bir sofraya düşünün ki peynirin 14 çeşidi; zeytinin siyahı-yeşili; yumurtanın menemeni, haşlaması; kavurmadan meyve tabağına kadar envai çeşidi bulunuyor. Bu sofrada deyim yerindeyse bir kuş sütü eksik. Yolu Diyarbakır'a düşenler Hasan Paşa Hanı'nın içinde bulunan Kahvaltı mekanlarında renkli bir sofraya konuk olabilir.

Yemek kültürümüzde doğu illerinin ayrı bir yeri var. Özellikle de et yemeklerinde Diyarbakır farklı bir yere sahiptir. Diyarbakır, hareketli sosyal yapısı, beş bin yıllık tarihi ve bozulmamış kültürel dokusuyla hem yerli hem de yabancı turistlerin sevdiği bir yerdir. Her köşe başında bir kebabçı bulabileceğiniz Diyarbakır'da günlük yemeklerin yanında kahvaltı kültürü de çok gelişmiş. Sabahları Hasan Paşa Hanı'nın içinde bulunan birçok dükkan, hazırladıkları birbirinden renkli kahvaltılıklarla müşterilerini bekliyor.

Yolunuz buraya düştüğünde oturacak yer bulamayabilirsiniz. Kahvaltı mekanlarının hazırladığı bu renkli sofraya rağbet büyük. İşlerini çok ciddiye alıyor ve her gelen müşterinin sofrasını değişik kahvaltı çeşidiyle donatıyorlar.

Müşterilerle tek tek ilgilenilip onların gönülleri alınıyor. Müşteriler de sevgiyi karşılıksız bırakmıyor.

Tarihi hanın içindeki bu mekan, bir balkon ve odalardan oluşuyor. Diyarbakır'ın taş duvarları insana ayrı bir ferahlık veriyor.(1) Şark odaları ve ahşap sandalye masalarda kahvaltınızı yapıyorsunuz. Bunun yanında, müşterilere sunulan ürünler de yöreden seçiliyor.(2) Mesela yoğurt, Diyarbakır Yoğurt Pazarı'ndan alınıyor.(3) Peynirler Diyarbakır'ın yanı sıra Hakkari, Şırnak, Siirt, Bitlis ve Van'dan getiriliyor.(4) Kahvaltı için Hasan Paşa Hanı'na uğrayan müşteriler, tatlıkları bu lezzetli kahvaltıyı kendilerine hazır-lanan renkli meyve tabağıyla tamamlıyor. Bu mükellef kahvaltının ardından karnınız tok sırtınız pek bir şekilde Diyarbakır'ın tarihi sokaklarında dolaşabilirsiniz.

5.

Yukarıdaki metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz ?

- A) Et yemeklerinde Diyarbakır'ın ayrı bir yeri vardır.
- B) Kahvaltı mekanlarının benzerleri Hakkari, Siirt, Bitlis Van'da da bulunmaktadır.
- C) Şark odaları ve ahşap sandalye masalarda kahvaltı yapma imkanınız vardır.
- D) İşler ciddiye alınıyor ve binbir çeşit kahvaltı sunuluyor.

6.

Eylemi yapanın belli olduğu çatılara etken, eylemi yapanın belli olmadığı çatılara edilgen çatı denir.

Buna göre yukarıdaki metinde altı çizili olan yerlerden hangisi etken bir çatıya sahiptir?

- A) 4
- B) 3
- C) 2
- D) 1

7.

Cahit Sıtkı Tarancı Müze Evi

Ünlü şair Cahit Sıtkı Tarancı'nın Diyarbakır'da doğduğu evdir. Diyarbakır sivil mimarisinin en güzel örneklerinden biri olarak günümüze ulaşmıştır. Müzede, Cahit Sıtkı'nın kitapları, el yazıları, kullandığı eşyalar, fotoğrafları ve kütüphanesi sergilenmektedir.

Bu parçada altı çizili olarak verilen cümlelerin öğelerinin sıralanışıyla özdeş olan cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ziya Gökalp, Diyarbakır için çok önemli bir şahsiyettir.
- B) Otuz Beş Yaş şiirinin şairine buradan dualarımızı gönderiyoruz.
- C) Diyarbakır'ın her yerinden Suzan Suzi yan kılanıyordu.
- D) Kentin Harput'a açılan en önemli yerlerinden biridir.

8.

Devegeçidi Köprüsü

Diyarbakır'ın 20 km kuzeyinde, Ergani yolunda, Devegeçidi Suyu üzerinde yer alan köprü'nün güney kısmında üç adet kitabe bulunur. Kitabede yer alan bilgiye göre, köprü 1218 yılında Artukoğulları'ndan Melik Salih Nâsiredin Mahmud zamanında, yedi gözlü, sivri Kemerli olarak ve tamamı bazalt taşlardan yapılmış. Köprü, 1972 yılında da bir onarım görmüş.

Bu parçada fiilimsi (eylemsi) olarak kullanılan kaç sözcük vardır?

- A) 6
- B) 5
- C) 4
- D) 3

9.

On Gözlü Köprü

On Gözlü Köprü, Dicle Nehri'nin üstünde, Mardinkapı'nın 3 km aşağısında, eski Mardin yolu üzerinde bulunur. Kırklar Dağı'nın eteğinde yer alan köprü, On Gözlü Köprü, Dicle Köprüsü ve Silvan Köprüsü olarak da bilinir. Köprüye son şeklini, köprünün batı ucunda yer alan kitabeye göre 1065 yılında Mervaniler vermiştir. Bazı kaynaklarda 742-743 tarihlerinde Emevi Halifesi Hişam'ın yıkılmış köprüyü onardığı belirtiliyor.

Fransız mimar ve arkeolog Albert Gabriel köprünün antik çağ eseri olduğunu ileri sürer. Köprünün güneybatı bölümünde ilk üç gözün arasında yer alan bazalt taşlardan, düz bir şekilde inşa edilen yapı on gözden oluşuyor. Köprünün ortasındaki üç gözün üstü dar, batı tarafındaki beş gözün düşemesi ise daha geniş.

Köprünün uzunluğu ise 172 m batı kısmından başlayarak ilk beş gözü yaklaşık 10 m iken, beşinci gözden itibaren genişliği 4 m azalarak 6 m'ye iner.

Büyükşehir Belediyesi tarafından tarihî önemi nedeniyle trafiğe kapatılıp az ilerisinde yeni Mervani Köprüsü inşa edildi.

Yukarıdaki parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez ?

- A) Fransız mimar Gabriel tarafından onarılmıştır.
- B) Bu köprü, başka adlarla da anılmıştır.
- C) Günümüzde trafiğe kapalı bir haldedir.
- D) Köprüye son şeklini Mervaniler vermiştir.

10.

Kutsal kitaplarda adı geçen ve birçok uygarlığa can vermiş olan Dicle Nehri, ana kaynağını iki koldan alır. (1) Bu kollardan biri Maden Çayı, diğeri ise Birkleyn Çayı'dır. (2) Aras, Zap ve Fırat ile birlikte cennetin dört nehrinden biri olarak adı geçer bir inanışta. (3) Diyarbakır'ın Dicle ilçesinde birleşen bu iki kaynak Dicle Nehri'ni oluşturur. (4)

Numaralandırılmış yerlerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) 4
- B) 3
- C) 2
- D) 1

11.

Üslup cümlesi, yazarın nasıl anlattığına, içerik cümlesi ise yazarın ne anlattığına bakar bilgisine ulaşan **Diyarbakır Dicle Ortaokulu** öğrencileri şu örnekleri verdiler :

Cansu : Bu eserinde Diyarbakır'ın tarihi yerlerini anlatmış.

Abduselîm : Amida Höyük ve Artuk Sarayı süslü kelimelerle bu kitaba girmiş.

Mustafa : Bu denemenin bazı sorularında Dağ Kapı, Mardin Kapı, Urfa Kapı'dan bahsedilmiş.

Ömer : Diyarbakır'da yazdığım bazı eserleri yalın bir dille yazdım, der.

Bu bilgilere göre hangi öğrenci hem içerik hem de üslubu ele almıştır ?

- A) Ömer
- B) Mustafa
- C) Abduselîm
- D) Cansu

12.

Deliloy deliloy diyerek Diyarbakır'a giriş yaparsınız. Diyarbakır sizleri başka yerde olmayan bir sıcaklıkla karşılar. Suzan Suzi ile Kırklar Dağı'na yolculuk yaparsınız. Surlar, size artık ziyaret vakti geldi, der. Tadına doyum olmayan bir kahvaltıyla peygamberler diyarına yolculuğunuz devam eder. Ciğer, sizleri bağrına basarak bir annenin sıcaklığıyla tadını size açar. Tatlısıyla, tuzlusuyla Diyarbakır'ın tadına doyamaz, karpuz gibi dilim dilim yemek istersiniz onu.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Mecaz anlama gelebilecek sözcüklere yer verilmiştir.
- B) Kişileştirme ve konuşurmaya yer verilmiştir.
- C) Benzetmeye yer verilmiştir.
- D) Mübalağa(abartma) ve tezatlık sanatına yer verilmiştir.

S

13.

Meftunenin ekşi ve değişik bir tadı vardır. (1) Hayatınızda yiyeceğiniz en güzel patlıcan yemeğidir. (2) Bu yemek lezzetini sumaktan alır. (3) Diyarbakır'a yolunuz düşünce mutlaka bu güzel bu tadı denemelisiniz (4)

Bu parçada ile ilgili söylenenlerden hangisi doğrudur?

- A) 1.cümle bağlı bir isim cümlesidir.
- B) 2.cümle birleşik bir isim cümlesidir.
- C) 3.cümle birleşik bir fiil cümlesidir.
- D) 4.cümle basit bir fiil cümlesidir.

14.

Diyarbakır Sur Ortaokulu öğrencileri kendi aralarında bir kitap okuma yarışması düzenleyecektir.

Yusuf altıncı sırada,
Zelihan son sırada,
Dilan, Yusuf'tan sonra ve Zelihan'dan üç sıra önde,
Ekrem ve Edip art arda ve Dilan'dan hemen sonra,
Şahadet ikinci sırada ve Zelihan'dan yirmi sıra önce yarışmaya başlamışlardır.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenemez ?

- A) Dilan, yarışmaya on dokuzuncu sırada başlamıştır.
- B) Yarışmaya toplam yirmi iki yarışmacı katılmıştır.
- C) Edip, Ekrem'den önce başlamıştır.
- D) Dilan'la Zelihan arasında sadece iki kişi vardır.

15.

Diyarbakır Kaburga Dolması Ortaokulundan Cihan, Mustafa, Muhammed, Neslihan, Şindar, Uğur, "fiil cümlelerinde çatı kavramı aranırken isim cümlelerinde aranmaz." bilgisini Diyarbakır sokaklarında açıkladıktan sonra insanlardan çatı aranmayacak duruma örnek vermelerini istediler.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi onların istediği bir cevap olmamıştır?

- A) Hassuni Mağarası, Hilvan'da yer alan güzel bir yerdir.
- B) Cahit Sıtkı Tarancı, Diyarbakır'dan ilhamını alan büyük bir şairdir.
- C) Peygamberler ve alimler diyarı Diyarbakır'ı görmek çok güzeldi.
- D) Diyarbakır surlarının dört ana kapısı bulunuyor.

16.

Günümüzde bir robotik kodlama sevdası aldı başını gidiyor. Bugüne kadar neredeydiniz sorusunu insan ister istemez sormak zorunda kalıyor. Diyarbakır uzağımızda mıydı veya El Cezeri ismini hiç mi duymadık ? Evet, ilk müslüman bilim adamı ve mühendistir. Bugünkü siberetik ve robot biliminin babasından bahsediyoruz. Ne cehverleri kaçırmışız değil mi? Evet, arkadaşlar! Destek ve fikir pazarlaması çok önemlidir. Birilerine heves etmeye gerek yok, Cezeri, Diyarbakır'da, Cizre'de, Şırnak'ta... Yeter ki biz onlara destek olalım ve onların fikirlerini pazarlayalım.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez ?

- A) Tartışma havası taşıyan bir metindir.
B) Yazı türlerinden makaleye alınabilecek bir metindir.
C) Bir durumdan şikayetçi olma durumu sezilen bir metindir.
D) Sorular sorarak anlaşılmayı kuvvetlendiren bir metindir.

17.

Fillimsilerin ek aldıktan sonra isim,sıfat, zarf olduğunu öğrenen **Diyarbakır Sur Ortaokulu** öğrencileri içerisinde fiillimsi olmayan cümle örneği veren öğrenciye ciğer dürüm ısmarlama kararı aldılar.

Hatice : İçli köfteyi yemeden Diyarbakır'ı gezmek istemiyorum.
Yusuf : Ayva kebabının meşhur olduğunu kimden öğrendin?
Sabri : Duvaklı pilavı annem yapmış bizim arkadaşlara.
Fatma : Hıllorik ve Diyarbakır çöreğini tatmayı kim istemez?

Buna göre ciğer dürümü kim kazanmış olabilir?

- A) Hatice B) Fatma C) Sabri D) Yusuf

18.

Hevsel Bahçeleri'nde ders çalışan **Çiğdem, Özlem, Gülnaz ve Gülsüm** sıralı veya bağlı cümlelerde herhangi bir ögenin eksik bırakılmasının anlatım bozukluğuna yol açtığını öğrendiler. Bu durumu arkadaşlarına da anlattılar.

Arkadaşları da ikişerli gruplar kurarak bu durumu örnek verdiler :

İslam ve Hacire : Çayönü, Diyarbakır'ın tarihini aydınlatır ve güzellik katar.

Kübra ve Merve : On Gözlü Köprü'ye gittik ve çok beğendik.

Ahmet ve Muhammet : Devegeçidi Köprüsü'nü bakıma aldılar ve iki ay sonra açılacak.

Cihan ve Mustafa : Urfa Kapı'dan geçiyoruz ve bir daha göremezsin.

Buna göre hangi ikili özne eksikliğinden kaynaklanan bir anlatım bozukluğuna ulaşmıştır ?

- A) İslam ve Hacire B) Cihan ve Mustafa
C) Kübra ve Merve D) Ahmet ve Muhammet

19.

Diyarbakır Kale Ortaokulu öğrencilerinden **Önder, Karpuz Festivali 'nde** Diyarbakır'ı tanıtmak için yazım yanlış olmayan cümleler hazırlamak istiyordu. Bu konuda arkadaşlarından yardım istedi.

Şükran : Hilar Kayakları'nı yalnız gezmenizde tavsiye ederiz.

Musa : Malamadi Köprüsü'nde tarihi birçok olaya şahit olmak ister misiniz?

Nursima : Bizimle de Asur Kalesi'nin heyecanını yaşamaya hazır mısınız?

Akif : Diyarbakır Sur'dan etrafı seyretmek her şey değer. Bu güzelliği seyretmeye var mısınız?

Buna göre Önder hangi öğrencinin cümlesi düzenleyerek tekrar yazmalıdır?

- A) Nursima B) Musa
C) Akif D) Şükran

20.

Diyarbakır Karpuzu Ortaokulu öğrencilerinden Havin, Helin ve Azat kendi aralarında sıfat yapan "ki" ve zamir yapan "ki" her zaman birleşik yazılır diye konuşuyorlardı. Baran ve Berivan ise bağlaç olan "ki"nin ise istisnalar dışında ayrı yazıldığı bilgisini eklediler.

Bu öğrencilerin verdiği bilgilerden yola çıkarak aşağıdakilerden hangisinde yazım yanlına ulaşılabilir?

- A) Kırklar Dağı'nı o kadar güzel söylüyor ki tekrar buraya gelmek istedik.
B) Bizimki yine Diyarbakır'ı öve öve bitiremedi.
C) Karşıdaki afişler, Ziya Gökalp'i anma programları üzerineydi.
D) Oysa ki biz de Diyarbakır üzerine yapılan türkülerini dinleriz sanmıştık.

DENEMEMİZ BİTMİŞTİR CEVAPLARINIZI KONTROL EDİN.

İNŞALLAH, SİZLERLE BÜYÜK BAŞARILARA İMZA ATACAĞIZ.

BİZİ İZLEMeye DEVAM EDİN...

METİN METE & OSMAN KAĞAN METE
OĞUZ KÜRŞAD METE

BİZİ FACEBOOK'TA LGS TÜRKÇE "TAM" DESTEK GRUBUNDAN TAKİP EDEBİLİRSİNİZ.

DİYARBAKIR VE İLÇELERİNDEKİ TÜM OKULLARIN

Öğrencilerine, öğretmenlerine, idari kadrolarına desteklerinden dolayı teşekkür ediyor, memleketim **Yozgat Sorgun Doğankent'ten** ve çalıştığım yer **Niksar'dan** kucak dolusu selamlar gönderiyorum.

Bu deneme için **Diyarbakır Belediyesi** ve **Diyarbakır Valiliği** sitelerinden bilgiler aldık ve araştırmalar yaptık **Diyarbakır** hakkında.

Bu vesileyle Sayın **Valimize** ve **Belediye Başkanımıza** ayrı ayrı selamlarımızı gönderiyoruz.

İstanbul'un Fetih Haritası

Alıntı

1.

Gaziantep Nohut Dürüm Ortaokulu öğrencileri İstanbul'un Fetih Haritası'nı inceledikten sonra bazı bilgilere harita üzerinden ulaşmaya çalıştılar.

Buna göre harita ve üzerindeki bilgilerden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Bazı yerlere seyyar köprüler ve cepheler kurulmuştur.
- B) Bazı gemilerin yönetiminde başarı sağlanamayınca yerine başka kişiler geçiyor.
- C) 22 Nisan sabahı gemiler Beşiktaş ve Eyüp'ten Kabataş'a indirilerek şehir teslim alınıyor.
- D) Bizanslılar, Topkapı Sarayı karşındaki büyük kuleyi yakıyor.

2.

Nizip Zeytinyağı Ortaokulu öğrencileri "Nizip, mercimek, fıstık, zeytin, sabun fabrikalarının olduğu şirin bir ilçemizdir." cümlesinin **isim cümlesi** olduğunu ve burada kesinlikle çatı kavramı aranmayacağını öğrendikten sonra şu cümleleri verdiler:

Neva : Türkiye'nin en ünlü kadayıfçısı Nizip'tedir.

Müslüm : İbrahim Halil'in babası çırçır fabrikasında çalışıyor.

Fatma Gül : Burası, tambur ustası Necdet Yaşar'ın şehridir.

Elif Nur : En iyi fıstığın yetiştiği yer Nizip'tir.

Buna göre öğrencilerden hangisinin verdiği örnekte çatı aranmayacak bir durum söz konusu değildir?

- A) Neva B) Müslüm
C) Fatma Gül D) Elif Nur

3.

Sibel ile Yaprak "**ki**" nin yazımına çalışıyordu. Bağlaç olan "**ki**"nin ayrı yazıldığını diğerlerinin ise birleşik yazıldığını öğrendiler. "İrmak o kadar ders çalıştı ki Songül buna çok şaşırdı." cümlesindeki "**ki**" bağlaçtı ve ayrı yazılması gerekirdi. "Enes elindeki kalem, Emirhan'a verdi ve bizimki artık ders çalışmalı, dedi." buradaki "**ki**" ler bağlaç değildi ve birleşik yazılmalıydı sonucuna ulaştılar.

Öğrencilerin ulaştığı bu bilgiler dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Yesemek Antik Kenti'nin karşısındaki ağaçlar çok güzeldi.
B) Rumkale'nin geçmişteki yeri hakkında bilgi topluyorduk.
C) Dülükbaba, o kadar kalabalıktiki oturacak yer bulamadık.
D) Sizinkinin baklavanın içindeki fıstığa gözü düşmüştü.

4.

Antep Fıstığı Ortaokulu öğretmeni Muhammet Bey, "Şahinbey'in gösterdiği kahramanlıklar, bizim için çok değerliydi." cümlesinin özne-yüklemden oluştuğunu ve buradaki özne ve yüklem söz grubu olduğu için hiçbir şekilde parçalanmayacağını anlattıktan sonra öğrencilerinden sadece bir ögeden oluşan bir cümle istedi.

Berna : Kebap, Antep'in en sevilen yanlarından biridir.

Eren : Buraya gelenlere hayvanat bahçesini gezmelerini tavsiye edebiliriz.

Emre: Nohut dürümün sabah sabah yemesine çok şaşırdım.

Ata: Tarihi birikime sahip ve gelişime emin adımlarla koşan bir şehirdir.

Buna göre Muhammet Bey'in istediği cümleye hangi öğrenci ulaşmıştır?

- A) Berna B) Eren C) Emre D) Ata

5.

"Gaziantep, güneydoğunun parlayan yıldızlarından biridir." cümlesinde altı çizili sözcük her ne kadar fiil kökenli olsa da aldığı ek sonrasında sıfat olmuştur. Bu tür sözcüklere **sıfat fiil** yani **fiilimsi** denir.

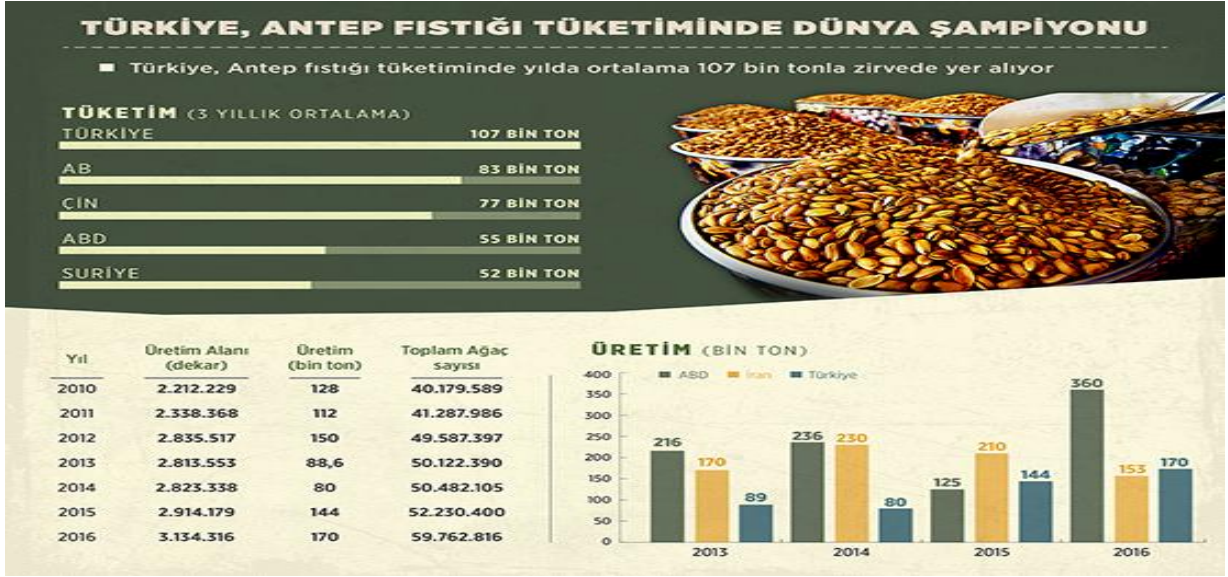
Buna göre aşağıdakilerden hangisinde sıfat fiil kullanılmıştır?

A) Gaziantep'e gidince ilk işim lahmacun yemek oldu.

B) Cartlak kebabı ismini yeni duyuyorum.

C) Patlıcan kebabı yiyecek arkadaşlara tavsiyelerini sıraladı.

D) Duran Bey, bize çok güzel bir yuvarlama yemeği yaptırmıştı.

6.

Bu grafikten yola çıkarak Antep fıstığı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tüketimde Türkiye'de ABD ve Suriye'nin toplamı kadar tüketim ortaya çıkmıştır.
- B) Türkiye'den sonra en fazla tüketim AB ülkelerinde olmuştur.
- C) Türkiye üretimde her zaman ilk sırada yer almıştır.
- D) Toplam ağaç sayısının düzenli bir artış vardır.

7.

Bu grafikte ilgili olarak hangisi kesin olarak söylenebilir?

- A) ABD, üretimde her zaman birinci sırayı almıştır.
- B) Tüketimde İran genellikle ikinci sırada yer almıştır.
- C) 2012 yılı verimli bir yıl olarak görülmektedir.
- D) Üretim hiç düşmeden sürekli artmıştır.

ÜRETİMDE ABD, İRAN, TÜRKİYE ÖNEMLİ BİR KATKI SAĞLAMIŞTIR.

- 1.Sütun ABD
- 2.Sütun İran
- 3.Sütun Türkiye

8.

Grafiğe bakılarak yapılan yorumların hangisinde öznellik hakimdir?

- A) ABD, İran ve Türkiye Antep fıstığı üretimde ilk sıralarda yer alır.
- B) Ülkemizde 107 bin ton Antep fıstığı tüketilmektedir.
- C) ABD üretimde ilk sırada yer almasına rağmen tüketimde Türkiye'nin gerisindedir.
- D) Bu ülkelerin içinde en güzel fıstık Türkiye'de üretilmektedir.

Gaziantep Mutfağı

Güneydoğunun en güzel ve damak tadına en düşkün illerinden biridir G.Antep. Sadece patlıcanın yetmişin üzerinde yemek çeşidi vardır. Baklava ise Antep fıstığından can bulur ve lezzetine lezzet katar. Kıscası lezzet denince aklımıza Gaziantep gelir.Pide, lahmacun, mantı,börek,kebabın bütün türleri,baklava,kadayıf,künefe ve sayamadığım birçok tat, Antep mutfağında kendini bulur.

9.

Bu görsel ve verilen paragraf değerlendirildiğinde bunlarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tatlının değişik şekillerine rastlamak mümkündür.
B) Etin değişik şekillerde kullanıldığı tatlar vardır.
C) Künefe Gaziantep'te en çok tüketilen bir lezzettir.
D) Hamur işleri de Antep mutfağında değişik şekillerde yerini almıştır.

10.

Gaziantep Ciğer Kebabı Fen Lisesinde yatılı olarak okuyan öğrenciler her yıl 400 bin kamyon toprağın erozyon sebebiyle kaybolduğunu öğrendiler ve yarı yıl tatilinde memleketleri Yozgat, Samsun, Tokat, Aydın illerinden 8 gönüllü olarak "1 Milyon Fidan Toprakla buluşuyor" etkinliğine katılmak için Ankara'ya gitmek istediler.

Etkinliğe Katılımla İlgili Bilgiler

- *Yozgat-Ankara arası 210 km,
*Samsun-Ankara arası 403 km,
*Tokat-Ankara arası 368 km,
*Aydın-Ankara arası 587 km'dir.
*Ankara'ya mesafesi yakın olan iller otobüs, uzak olan iller uçağı tercih edecektir.
*Otobüs seferleri Ankara'ya mesafesi yakın olan illerde 10.30, uzak olan illerde 09.00,
*Uçak seferleri Ankara'ya yakın illerde 10.00 uzak olan illerde 11.05'te başlayacaktır.
*Otobüslerin saatte 90 km hızla, uçakların saatte 800 km hızla gittiği bilinmektedir.
* 370 km'den aşağısı yakın mesafe,370 km'nin üzeri uzak mesafe kabul edilmiş.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Aydınlı gönüller, Yozgatlı gönüllerden Ankara'ya daha erken ulaşır.
B) Samsunlu gönüllülerin uçak yerine otobüsü tercih etmeleri, onlara vakit kazandırır.
C) Tokatlı gönüllüler uçağı seçerse otobüsten bir saat beş dakika daha erken oraya ulaşırlar.
D) Aydın Samsun mesafesi Aydın Yozgat mesafesinden daha azdır.

11,12,13,14. soruyu metne göre cevaplayın.

Gaziantep ilinin yerleştiği coğrafi alanın, ilk uygarlıkların doğup geliştiği Mezopotamya ve Akdeniz arasında bulunması, ayrıca güneyden ve Akdeniz’den gelip doğuya, kuzeye ve batıya giden yolların kavşağında oluşu ilin tarihinin çok renkli olmasını sağlamış, dolayısıyla tarih öncesi çağlardan beri insan topluluklarına yerleşme sahası ve uğrak yeri olmuştur. Tarihi İpek Yolu üzerinde bulunması, Gaziantep’in önemini artırmış ve canlılığının sürekli olmasını sağlamıştır. (1)

Gaziantep tarihinin devreleri Paleolitik, Kalkolitik, Neolitik dönemler, Tunç Çağı, Hitit, Med, Asur, Pers, İskender, Selökidler, Roma ve Bizans, İslam ve Türk devirleri olarak sıralanabilir. Bu dönemlerin izlerini günümüzde açık bir şekilde görmek mümkündür. Gaziantep yöresinde adı bilinen ilk yerleşim merkezi, Dolike (Doliche - Dolikhe) şehridir. Gaziantep’in 10 km. kuzeyinde, Dülük köyü yakınlarındaki bu yerleşim yerinin adı, Bizans kaynaklarında Diba (Daluk) olarak geçmektedir. Dülük adının da bu sözcükten kaynaklandığı belirtilmektedir. (2)

Şehir, cumhuriyet öncesi yıllara kadar Ayıntap (Ayıntab) adıyla anıla gelmiştir. Bu adın benzerine ilk kez Haçlı Seferleri’ne ilişkin kroniklerde rastlanmaktadır.

Urfalı Mateos ve Papaz Griro’nun, 1124 – 1155 yılları arasındaki seferlerde, Arapların Ayıntab adını verdikleri şehir-

den Hantap (Hamptan) diye söz ettiği anlatılmaktadır. Arapça “ parlak pınar ” anlamına gelen Ayıntab, Ermeni kaynaklarında Anthapt olarak geçer. Gaziantep’li tarihçi Bedrüddin Ayni ’nin ifadesiyle Antep’in eski adı “Kala-i Füsus”dur. Kala-i Füsus “Yüzük Kalesi” demektir. Bedrüddin Ayni’ye izafe edilen rivayete göre buranın kötü bir hakimi varmış. Birçok uygunsuz işler yaptıktan sonra ettiklerine pişman olmuş ve tövbe etmiştir. Adı Ayni olduğundan, halk “Ayni tövbe etti.” demiştir. Bundan ötürü şehrin adı “Ayni Tövbe” Aynitap olarak kalmıştır. (3)

Bir diğer rivayette ise; AYINTAP adını, suyunun güzelliğinden ve bolluğundan dolayı aldığı söylenmektedir. Zira, “ayın”; pınar, kaynak, suyun gözü anlamına gelmektedir. Dolayısıyla “tab”; güzel pınar ve güzel kaynak manasını ifade etmektedir. Yine ayrıca “Ayıntap” adındaki, “tab”; güç ve takat anlamına gelmektedir. Şehre suyunun bolluğundan dolayı da bu ismin verildiği söylenmektedir. İslam egemenliği sonrasında Ayıntab adı giderek Ayıntap’a dönüşmüştür. Fransız kuvvetlerine karşı şehrin, savunmasını bu uğurda verdiği 6317 şehide rağmen yılmadan, cesaretle sürdürmesi ve eşsiz bir direniş göstermesi nedeniyle 6 Şubat 1921 tarihinde T.B.M.M. tarafından “gazilik” unvanına layık görüldüğünden “Gaziayıntab” olmuştur. 1928 yılında ise, şehrin adı GAZİANTEP olarak değiştirilmiştir. (4)

11.

Bu parçadan G.Antep ile ilgili aşağıdaki lerden hangisi kesin olarak çıkarılabilir?

- A) Gaziantep tarih boyunca sürekli aynı yeri yerleşim merkezi olarak kullanmıştır.
B) İpek Yolu’nun merkezi olmuş ve İpek Yolu buradan yönetilmiştir.
C) Suyu bol olduğu için bu bölgeye sadece Ayıntap adı verilmiştir.
D) Belirli bir zamandan sonra ismi benzer bir isimle değiştirilmiştir.

12.

Başlangıçta fiil olan ancak aldıkları eklerle isim, sıfat, zarf olan sözcüklere fiilimsi denir.

Buna göre 1 numaralı yerde altı çizili olan sözcüklerin hangisi fiilimsi değildir?

- A) sağlamış
B) yerleştiği
C) gelip
D) bulunması

13.

Bu parçadaki 3 ve 4 numaralı yerden alınan cümlelerin hangisinde yer tamlayıcısına yer verilmiştir?

- A) Dülük adının da bu sözcükten kaynaklandığı belirtilmektedir.
B) Bu dönemlerin izlerini günümüzde açık bir şekilde görmek mümkündür.
C) Bu adın benzerine ilk kez Haçlı Seferleri'ne ilişkin kroniklerde rastlanmaktadır.
D) Adı Aynı olduğundan, halk "Aynı tövbe etti." demiştir.

14. Bu metnin son paragrafında geçen sözcüklerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) T.B.M.M
B) Ayıntap'a
C) 6 Şubat
D) Şehrin

Gaziantep'teki Kına Gecesi Hakkında

Enes Tatlı Öğrencimizin Verdiği Bilgiler

Düğünün ikinci gününün akşamında başlayan kına gecesi gece geç saatlere kadar devam eder. Akşam yemeğinden sonra halk, düğünün yapıldığı alana gelmeye başlar. Düğün sahibi gelen davetlileri alanın girişinde davul zurna ile karşılar. Davul ve zurna ekibi gelen misafirleri görünce hemen harekete geçer ve davulcu tokmağını ortada vurmaya başlarken zurnacı karşılama havası çalar. Misafirler ile karşı karşıya gelince davulcu şabaş şabaş diye seslenir, misafirler cebinden çıkardığı bahşişi davulcunun ipinin arasına ya da zurnacının zurnasının ağzına sokar, gelen misafir bu şekilde karşılanır. Bu esnada halay çekilir, türküler söylenir.

Karşılama bittikten sonra alanda neşeli ve ateşli bir havada oyunlar oynanır. Sonlara doğru damat yakınlardaki bir eve götürülür ve kapısı kilitlenir. Gençlerden oluşan bir grup elinde kına tepsi ile evin kapısına dayanır, damadı dışarı çıkması için ikna etmeye çalışırlar. Damat ve yanındaki sağdıçlar dışarıya çıkmak için bazı isteklerde bulunur, istekleri yerine getirilirse dışarıya çıkarlar. Bu istekler amcası, dayısı veya bir arkadaşına türkü söyletmek şeklindedir. Damada almaya gelen grupla birlikte damat önde, diğer grup üyeleri arkadan düğün alanına doğru yollarına devam ederler. Yolda yine türküler yakılır, yahlar, maşallahlar, hayırlı olsunlar...

Tabii ki damat alana giderken arkadaşları, adettendir, damada ve sağdıçlara iğne batırır, çimdik atar ve güle oynaya alana gelirler. Alanın ortasına hazırlanan masaya otururlar. Kına Alayı, bu masanın etrafını sarar ve misafirler oturdıkları yerden izlerler. Damadın kınası yakılmadan önce orada bulunan bir yetim ve öksüzün eline kına yakarlar. Damada sıra gelince damadın elini damat eline açmaz, bunun için babasından amcasından dayısından veya hut abisinden bahşiş istenir. Bahşiş tepsinin altına konur ve toplanan bahşişler daha sonra sağdıçlar tarafından alınır. Bu para ile damada damat tepsi hazırlanır.

14.

Bu paçadan alınan sözcüklerden hangisi farklı bir fiilimsiyi temsil eder ?

- A) gelen
B) vurmaya
C) çıkardığı
D) oturdıkları

Belkıs/Zeugma, Gaziantep’in Nizip ilçesinin 10 km doğusunda, tepeler üzerine kurulmuş bir kenttir. Büyük İskender’in generallerinden **I. Selevkos Nikator**, MÖ 300’de, Büyük İskender’in, Fırat Nehri’ni geçtiği yerde, Selevkeia Euphrates ismiyle bir kent kurmuştur. Bu kentin karşısına da eşi **Apama**’nın adıyla ikinci bir kent kurarak, bu iki kenti bir köprüyle birbirine bağlamıştır. Kent, MÖ 31’den itibaren Roma’ya bağlanarak adı geçit-köprü anlamında “**Zeugma**” olarak değiştirilmiştir. Roma döneminde kent altın çağını yaşamıştır. MS 256 yılında **Sasani Kralı I. Şapur**, Zeugma’yı ele geçirerek yakıp yıkmıştır. Bu tarihten sonra Zeugma bir daha eski ihtişamına ulaşamamıştır. Zeugma, özellikle Roma döneminde, sanat alanında çok ilerlemiş, zengin villaları süsleyen mozaik döşemeler dünya örnekleri ile yarışır hale gelmiştir. Bölgenin sadece bir bölümünde gerçekleştirilen kazılarda gün ışığına çıkarılan mozaikler Zeugma’nın tam anlamıyla bir mozaik kenti olduğunu ortaya çıkarmaktadır. **Zeugma kazıları** sırasında ulaşılan ve bu alanda bir “dünya rekorunu” Gaziantep’e ve Türkiye’ye kazandıran **bullalar** (Mühür Baskı) da Belkıs/Zeugma’yı eşsiz kılan özellikler arasındadır.

KÜLTÜR PORTALI’NDAN

www.kulturportali.gov.tr

15. Aşağıdaki görsellerden hangisi yukarıdaki paragrafta anlatılan yerle ilgili bir görsel olamaz?

A)

B)

C)

D)

YEMENİCİLİK

Yemeni; üstü kırmızı, siyah vb. deriden, tabanı köseleden dikilen topuksuz ve çok sıhhatli olan ayakkabıdır. (1) Yemeni yurdumuzun diğer yörelerinde yazmaya verilen ad olmasına karşılık yöremizde ayağa giyilen bir çeşit ayakkabıya verilen addır. Gaziantep'te yemeniciliğe "köşgercilik", yemenicilere "köşger", yemeni ustalarına ise; "köşger ustası" denmektedir. (Gaziantep El ve Ev Sanatları, Gaziantep İKTM)

Yüzbinlerce yıllık geçmişi olan deri kültürü ve buna bağlı olarak gelişen deriden yapılan eşyaların ilk örneklerine mağara duvarlarına ve tabletlere yapılmış resimlerde kendini gösterir.(2) Deriden yapılan eşyalardan biri olan ayakkabının ilk olarak nerede yapıldığı bilinmemekle beraber yazılı kaynakların verdiği bilgiye göre ilk ayakkabının Mezopotamya ve Anadolu'da yapıldığı sanılmaktadır.

Yemeninin Gaziantep'e Suriye'nin Halep şehrinden geldiği söylenmektedir. Buna göre ilk yemenileri Suriye'de yaşayan Yemeni kökenli "Yemen-i Ekber" adında bir usta dikmiştir. Bu durum aynı zamanda bize "Yemeni" kelimesinin kökeni hakkında da bilgi vermektedir. Önceleri daha çok Suriye'de icra edilen bu meslek daha sonradan Gaziantep, Şanlıurfa, Mardin gibi güney illerimizde de günlük hayatta kullanılmış hatta yemeni bir iş kolu haline gelmiştir. 1920'li yıllarda ise Gaziantep'te 400'e yakın yemenici olduğu söylenmektedir. Günümüzde ise değişen estetik anlayış yemenilerin pek fazla tercih edilmemesine neden olmuştur. Bu durum eskisi kadar yemenici ve yemeni dükkanının kalmamasına neden olmuştur. Bazı yemeni ustaları ise yemeni sektörünün tekrar canlandırılması ve kaybolmasına engel olmak için geleneksel yemenilerin yanına yeni tasarımlarla mesleğini günümüz şartlarına uydurmuşlardır.

Tamamen doğal malzemelerle üretilmesi nedeniyle oldukça sağlıklı bir ayakkabı olan yemenin farklı bölümleri için değişik malzemeler kullanılır.(3) Yemenilerin tabanı ile iç astarı arasına yemeni ustaları kil koyarlar. Bunun nedeni ise giyen kişinin vücut elektriğini toprağa vererek tüm vücudun rahatlamasını sağlamaktadır. Yemeniler nasır ve mantar gibi ayak rahatsızlıklarına neden olmaz,(4) bu tür rahatsızlıkları önlerler. Kullanılan derinin gözenekli yapısından dolayı teri dışarı atarak ayakların nefes almasını sağlar. Bu özelliğinden dolayı da parmak arası pişik ve ayak kokusu da yapmazlar.

Yemeniler genel olarak siyah ve kırmızı olmak üzere iki renkten oluşmakta iken daha sonra mor, sarı vs. renk ve farklı şekillerle bir değişime uğramıştır...

Gaziantep Valiliği sitesinden alıntıdır.

16,17,18. soruyu metne göre cevaplayınız.

16.

Buna göre yemenicilikle ilgili aşağıdaki kilerden hangisi söylenemez?

- A) Yemineler, bazı ayak rahatsızlıklarını önlemede etkili olmuştur.
- B) Vücut elektriğini toprağa vererek tüm vücudun rahatlamasını sağlamaktadır.
- C) Yemini kelimesi Gaziantep'e has bir kelimedir ve sadece ayakkabı için kullanılmıştır.
- D) Bazı kaynaklara göre ilk ayakkabının yapıldığı yerler arasında Anadolu'ya da yer verilmiştir.

17.

"Yemenicilik, tarihi çok eski zamanlara dayanan bir uğraştır."cümlesi bir isim cümlesidir ve isim cümlelerinde çatı aranmaz.

Bu açıklama dikkate alındığında yukarıdaki numaralandırılmış yerlerden hangisinde çatı aranmaz?

- A) 4
- B) 3
- C) 2
- D) 1

18.

Zarf fiiller, köken itibariyle her ne kadar fiil olsa da onlara gelen ekler artık onların türlerini değiştirmiş ve sözcük türü olarak zarf olmuşlardır.

Bu bilgileri de dikkate alınarak aşağıdakilerden hangisinde zarf fiil kullanılmıştır?

- A)** Yemeni, yurdumuzun diğer yörelerinde yazmaya verilen ad olmasına karşılık yöremizde ayağa giyilen bir çeşit ayakkabıya verilen addır.
- B)** Yemeninin Gaziantep'e Suriye'nin Halep şehrinden geldiği söylenmektedir.
- C)** Günümüzde ise değişen estetik anlayış yemenilerin pek fazla tercih edilmemesine neden olmuştur.
- D)** Kullanılan derinin gözenekli yapısından dolayı teri dışarı atarak ayakların nefes almasını sağlar.

19.

"Benim babam Barak Türkmenlerinden olduğunu söyledi." cümlesi dolaylı anlatımdır çünkü ifade babasının ağzından çıktığı gibi değil de kendisinin ifadesine dönüşmüştür. "Ben, Barak Türkmeniyim." deseydi o zaman cümle doğrudan anlatım olurdu çünkü burada kendinden bir şey katma yoktur.

Bu açıklamayı dikkate aldığımızda aşağıdakilerden hangisinde dolaylı anlatıma yer verilmiştir ?

- A)** Metin Bey, Dülük Baba Mesire Alanı'na gideceğim, dedi.
- B)** Hızır Yaylası'nın Gaziantep için vazgeçilmez bir yer olduğunu ifade etti.
- C)** Burç Ormanları geçekten güzel bir yerdir.
- D)** Antep'i tanıtırken Tabak Hamamı ve Keyvanbey Hamamı'nı da aktardım.

20.

Gaziantep Büyükpınar İncir Ortaokulu öğrencileri fiil cümlelerinde vurgu genellikle yüklemden önceki ögede bulunur bilgisini öğrendikten sonra şu cümleleri kurduklar :

Esmâ : Medine, bugün bizimle hayvanat bahçesine gidecek.

Nazlı : Mihrace'nin dayısı Oğuzeli'nin bir köyünde yaşıyormuş.

Ümran : Bizimle kütüphanede Yusuf ve Gamze çalışacak.

Semih : Yunus, çok sevdiği elbisenin benzerini onun üzerinde gördü.

Buna göre hangi öğrencinin cümlesinde farklı bir öge vurgulanmıştır?

- A) Esmâ B) Nazlı C) Ümran D) Semih**

DENEMEMİZ BİTMİŞTİR CEVAPLARINIZI KONTROL EDİN.

GAZİANTEP İL VE İLÇELERİNDEKİ TÜM OKULLARIN

öğrencilerine öğretmenlerine, idare kadrolarına desteklerinden dolayı teşekkür ediyor, memleketim **Yozgat Sorgun Doğan- kent'ten** ve çalıştığım yer **Niksar'dan** kucak dolusu selamlar gönderiyorum.

Bu deneme için **Gaziantep Belediyesi** ve **Gaziantep Valiliği** ve diğer ilgili sitelerden bilgiler aldık ve araştırmalar yaptık **G.Antep** hakkında.

Bu vesileyle Sayın **Valimize** ve **Belediye Başkanımıza** ayrı ayrı selamlarımızı gönderiyoruz.

LÜLEBURGAZ HÖŞMERİM ORTAOKULU öğrencileri zekanın alanlarını öğrendikten sonra bunları görselleştirmeye karar verdiler.

1.

Buna göre öğrencilerin görseliyle ilgili olarak hangisini söylemek doğru olmaz?

- A) Doğacı zeka alanında doğaya karşı bir sahiplenme vardır.
- B) Bedensel zeka alanında spor karşı bir ilgi görmek mümkündür.
- C) Her insan sadece bir zeka alanını geliştirme eğilimi içindedir.
- D) Bu görseli çizmek, görsel zeka alanına giren bir durumdur.

2.

Yasemin Hanım, öğrencilerine "Beni iyi dinleyen öğrenciler, bu soruyu yapacak." cümlesinde altı çizili olan sözcüklerin ikisinin de fiil kökenli olduğunu ancak sözcük türü olarak farklı olduğunu yani dinleyen sözcüğünün sıfat, yapacak sözcüğünün çekimli fiil olduğunu öğrencilerine aktardı.

Buna göre aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi çekimli fiil görevinde kullanılmıştır?

- A) Köftesi meşhur olan bir köy hayal ediyorum.
- B) Ahmetbey kasabasında doğmuş Yasemin Hanım.
- C) Daha önce tatmadığınız bir lezzettir nohut yemek.
- D) Tadına doyumaz çimdik gözümde tütüyor.

3.

Berk, İdilsu, Yaren, Mert hangi cümlelerde çatı aranmaz konusuna çalışıyorlardı. "İğneada ve Vize Kalesi en meşhur yerler arasındadır." cümlesini incelediler ve bu cümlenin isim cümlesi olduğunu ve isim cümlelerinde çatı aranmayacağına karar verdiler.

Bu bilgilerden hareket eden öğrenciler aşağıdaki cümlelerin hangisinde çatı aramayacaktır?

- A) Buranın bıldırcın kağıt kebabı çok güzeldir.
- B) Kırklareli'nin köftesini ve koyun yoğurdunu yedik.
- C) Demirköy Yaylası'na gidenler döndü mü ?
- D) Kamp ve karavan keyfinden memnun kaldık.

4.

Bir yazarın kelime seçimi, yazış tarzı yani yazıyı nasıl yazdığı üslubu, yazının konusu yani yazarın ne anlattığı içeriği belirler.

Bu bilgileri öğrenen öğrenciler şu örnekleri verdiler:

Doğukan : Bu kitap, Babaeski tarihini anlatıyor.

Yiğit : Yazar, bu sefer süslü ifadeler kullanmış.

Metehan : Akıcı bir dil kullanmasını bekliyorduk.

Tanem : Kırklareli'nin yemek kültürünü de ele almış bu haftaki yazısında.

Öğrencilerin verdiği cevaplar sırayla incelenip üsluba (Ü) , içeriğe (İ) , harfini verecek olursak ortaya nasıl bir sonuç çıkar?

- A) Ü İ Ü İ
- B) İ Ü Ü İ
- C) Ü Ü İ İ
- D) İ İ İ Ü

5.

KIRKLARELİ

İlçe adı	İlçe	Belediye	Köy	Mahalle
Toplam	8	21	179	107
Merkez	1	4	40	24
Babaeski	1	4	31	21
Demirköy	1	2	15	5
Kofçaz	1	1	16	2
Lüleburgaz	1	4	31	33
Pehlivanköy	1	1	8	3
Pınarhisar	1	2	14	7
Vize	1	3	24	12

Bu grafiği yorumlayan biri aşağıdakilerden hangisine kesin olarak ulaşamaz?

- A) Babaeski ve Demirköy'ün mahalle sayısı Merkez ve Kofçaz'la aynıdır.
B) En fazla köy ve belediye sayısı Lüleburgaz'a aittir.
C) Köy sayısında Pehlivanköy en son sırada yer almaktadır.
D) Bütün türlerin toplam sayısını 315 olarak alabiliriz.

6. “Dupnisa Mağarası, içerisine giren bütün insanları büyüüyordu.” cümlesinde altı çizili olan yer nesnedir, çünkü özne “Dupnisa Mağarası”dır ve özne bulunduktan sonra sorulan “ne,neyi,kimi,soruları nesneyi bulmamızı sağlar.

Buna göre aşağıdaki altı çizili yerlerden hangisinde nesne yanlış gösterilmiştir?

- A) Kıyıköy Mağarası, oraya giden Nisa ve Sude'yi çok etkilemişti.
B) Selvez Koyu'ndan bahseden Ömer Efe, orayı çok iyi biliyordu.
C) Aşağıpınar Höyüğü'nü bizden sonra gelenler de gezmişti.
D) Pınarhisar Kalesi, bizim öğrencileri etkilemişti.

7.

“Berk bugün pekmezli kaçamak yedi.” cümlesi etkindir, çünkü eylemi yapan bellidir. “Mert'e pekmezli kaçamak yaptırılmış.” cümlesi ise edilgendir, çünkü eylemi yapan belli değildir. Bir cümlenin etken ya da edilgen olması eylemi yapana bağlıdır.

Yukarıdaki verilere göre aşağıdakilerden hangisi farklı bir özelliğe sahiptir?

- A) Dünden beri limonlu hardaliye yemeyi bekliyoruz.
B) Yağlı turşundan alanlar, turşunun adını çok beğendi.
C) Sini mantısı yiyeceğimiz geçen gün açıklanmıştı.
D) Kuzu Kapama yemek için saatler öncesinden oraya geldik.

Zaman içinde birçok değişik uygarlıklara ev sahipliği yapan Kırklareli, Sultan 1. Murat zamanında 1363 yılında fetih edilmiştir.

Balkan Savaşı ve 1. Dünya Savaşı sıralarında 1911-1912 ve 1920-1922 yılları arasında Bulgar ve Yunan işgaline maruz kalmış Kırklareli.

Kırklareli, 10 Kasım 1922'de düşman işgalinden kurtulmuştur...

Tarihi çok eskilere dayanan bu şehir tarihi yazıtlarda Kırk Kilise olarak geçmektedir. Bu şehrin ismi 1924 yılında Kırklareli olarak değiştirilmiştir...

Binlerce yıllık geçmişe sahip olan ilimizde tarihi kiliseler, çeşmeler, mağaralara çokça rastlanmaktadır. Hem tarihi yapıları hemde Karadeniz kıyı şeridi ve plajları bakımından bir çok turisti ağırlamaktadır, ancak en yoğun dönem ünlü yağlı güreşlerin yapıldığı Mayıs, Haziran ve Eylül aylardır.

8.9,10.SORUYU METNE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

8.

Bu parçadan Kırklareli ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Şimdikinden farklı bir ismi anılmış ve sonradan ismi değiştirilmiştir.
- B) Hem tarihi hem doğal güzellikleri olan bir şehrimizdir.
- C) Tarihi çok eskiye dayanan şehir, Türklerin ilk yerleşim yeridir.
- D) Yağlı güreşlerin yapıldığı dönem turist ziyareti bakımından en yoğun dönemdir.

9.

Bu parçada verilen altı çizili sözcüklerden hangisi fiilimsi(eylemsi) değildir?

- A) dayanan
- B) maruz kalmış
- C) yapıldığı
- D) olarak

10.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada geçen yazım yanlışlarının sebeplerinden biri olamaz?

- A) Belirsiz bir sözcüğün yazımında yanlışlık yapılmıştır.
- B) Özel isimlerin yazımında yanlışlık yapılmıştır.
- C) "de" bağlacının yazımında yanlışlık yapılmıştır.
- D) Birleşik yazılması gereken bir fiilin yazımında yanlışlık yapılmıştır.

11.

EİNSTEİN, 4 YAŞINA KADAR KONUŞAMADIM, AMA İLERİKİ DÖNEMLERDE İNSANLAR HEPTENİ KONUŞTU.

THOMAS EDİSON, 10000 KERE DE BAŞARISIZ OLSAM YİNE DENEDİM.

VAN GOGH 800 TABLODAN SADECE BİRİNİ SATABİLDİM, AMA YOLUMDAN DÖNMEYİ HİÇ DÜŞÜNMEDİM.

HARRY POTTER YAZARI, 12 KEZ YAYINCILAR TARAFINDAN REDDEDİLDİM, AMA EN ÇOK OKUNAN KİTAPIN YAZARI OLDUM.

Yukarıdaki verilenlerden yola çıkarak aşağıdakilerden hangisine kesin olarak ulaşmak mümkündür.

- A) Burada kişilerin hepsi aynı dönemde yaşamış kişilerdir.
- B) Hepsinin de başarısız olmalarının nedeni sabırsız olmalıdır.
- C) En büyük başarıyı Thomas Edison elde etmiştir.
- D) Pes etmeyen kazanır fikri hepsinde de görülmektedir.

12.

Kırkırelı'nde su demek, yaşım kaynağı demektir. Her yerde güröl güröl akan bir su kaynağı görmek mümkündür. Doğa ile su birbiriyle bütünleşmiş, insanı kendine hayran edecek derecededir. Güneş, su, yeşil, deniz ve tarihi güzellikler bu şehri cennetten bir köşeye çevirmekte el ele veriyor. Bu şehre gidince suya olan hasretiniz varsa dınecek ve suya doğacaksınız.

Aşağıdaki görsellerden hangisi bu metinde en fazla geçen kavramdan farklı bir kavrama yer vermiştir?

A)

B)

C)

D)

13.

Kırklareli Hurma Tatlısı Ortaokulu öğrencileri "Türkiye'nin ilk şeker fabrikası Kırklareli'nde kurulmuştur." cümlesini incelediler ama eylemi yapana bir türlü karar veremediler,çünkü bu cümle edilgen bir çatı olduğu için eylemi yapan,bu tür cümlelerde tam olarak bilinmez. Altı çizili olan yerin de özne olduğunu ve bu cümlenin edilgen olmasından dolayı sözde özne etiketi taşıdığını öğrendikten sonra şu cümleleri örnek olarak verdiler :

Yaren : Zindan Baba Türbesi'ne onlarla beraber gittik.

Ceren : Kabul ettiler onlara gelen pancar pekmezini.

Emir : Ahmetbey Köftesi, sabah erkenden alınmıştı.

Gülşah: Yasemin Hanım, bize tahin helvası gönderdi.

Buna göre hangi öğrencinin verdiği cümlede sözde özne kullanılmış ve cümle edilgendir?

A) Yaren B) Ceren C) Emir D) Gülşah

14.

Kırklareli'nin kuru fasulyesi ve tas kebabı bizim unuttuğumuz lezzetlerin başındadır.

Cümlesiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Özne ve yüklemden oluşan bir cümledir.

B) Eylemi yapan belli olduğu için etkindir.

C) İçerisinde fiilimsi olan bir cümledir.

D) Gerçek özne kullanılmıştır.

15.

Başar, "Ağaca çıkan keçinin dala bakan oğlağı olur." atasözüyle ilk defa karşılaşmıştı. Benzemek,özenmek mecazına sahip bu sözde aslında bir öğüt vardı,çünkü atasözlerini deyimlerden ayıran en önemli özellikler atasözlerinin öğüt anlamı içermesi, bir de geniş zamanda çekimlenmiş olmasıydı.

Bu bilgiler dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisi farklı bir grupta yer alır?

A)

KAZ GELECEK YERDEN TAVUK ESİRGENMEZ.

B)

YUVARLANAN TAŞ YOSUN TUTMAZ.

C)

ESKİ ÇAMLAR BARDAK OLDU.

D)

MEYVE VEREN AĞAÇ TAŞLANIR.

16 ve 17.soruyu aşağıdaki görsel ve metne göre cevaplayınız.

Beynimiz, sağ lopta ve sol lopta olmak üzere iki bölümden oluşur. **Sol lopta** kelimeler, sayılar,sıralama,mantık, düzen,listeleme ve doğrusallık; **sağ lopta** hayal,boyutlandırma,ritim,hayal gücü,uzay,bütünlük,renk yer alır.

Sağ beyin, bilgiyi bir bütün olarak ve resimle işler. Tasvir ve semboller kullanır; resimlere şekillere ve renklere tepki verir. Sözel ifadeler dışında müziğe, vücut diline, dokunmaya tepki verir. Sezgicidir, önsezilerini ve hislerini takip eder. Nesnelere soyut değil, duygusal olarak ilişki kurar. Uzaysal ilişkileri kullanır. Duygusal ve üretici taraftır. Görerek ve duyarak öğrenir. Hayallere, şiire, mecaza meraklıdır. Ayrıca vücudun sol bölümündeki duyu organları ve vücut hareketlerini kontrol eder. Vücudun sol tarafındaki duyu organlarını ve vücut hareketlerini kontrol eder.

Sol beyin, konuşma ve dil merkezidir. Analitik (adım adım) düşünür. Mantıklı ve sistematiktir. Bilgiyi ardışık ve doğrusal işler. Ayrıntıcıdır. Sayısal işlemlerde üstündür. Sebep sonuç ilişkilerini kullanır. Ayrıca vücudun sağ tarafındaki duyu organlarını ve vücut hareketlerini kontrol eder.

16.

Bu parçaya ve görsele göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir ?

- A) Sağ beyin, ayrıntıcı olarak bilinmektedir.
- B) Sol beyin görerek, duyarak öğrenir.
- C) Şekiller, renkler ve hayal gücü sol beyinin işidir.
- D) Şiire ve mecaza sağ beyin meraklıdır.

17.

Altı çizili cümle isim cümlesi olduğu için bu cümlenin çatıya bakış açısı biz de çatı aranmaz şeklindedir.

Buna aşağıdakilerden hangisinde çatı aranır ?

- A) Sıla, bu soruların hepsini yarına sakladı.
- B) Elif'in en sevdiği kitaplar arasındadır.
- C) Başak, yoğun bir çalışma içindedir.
- D) Çok kolaydır bu sorular Nilsu için.

1.METİN

Trakya'nın turizme açılan ilk ve tek mağarası olan Dupnisa,Karadeniz'in serin ikliminin etkisi altında kalan,Türkiye-Bulgaristan sınırını oluşturan,Rezve Deresi'nin Istranca Dağları'nı derin vadilerle yardığı,vahşi görünüme sahip bir bölgede yer alır.Dupnisa Mağarası,yeşilin her tonunu görebileceğiniz yoğun bir bitki örtüsüyle kaplı bir bölgede,ikinci jeolojik zamanda mermerler içerisinde birbiri üzerine iki kat ve üç mağaradan oluşur.

2. METİN

Tabiatın bir armağanı olan İğneada Longozu, Kırklareli'nin Kıyıköy taraflarında yer alır.Dünyada sadece üç örneği bulunan bu ormanlık alanda kış aylarında sular ormanlık alanı kaplamaktadır. Organik bakımından oldukça zengindir toprakları.Su kuşları,leylekler sonbahar aylarında İğneada Longozu'nu geçiş alanı olarak kullanırlar.Burada konaklamaya devam eden 184 kuş türü ayrı bir güzellik katar buranın atmosferine.

Burada geçireceğiniz sadece bir gün bile ruhunuzu yenilecektir. Dünyada yok denecek kadar az sayıda bulunan bu yer, doğanın gösterdiği en güzel yüzü ile yeşilin bütün tonlarına doyurur buraya gelenleri.Şehrin gürültüsünden ve yoğunluğundan kaçmak isterseniz burası sizleri çok iyi bir şekilde ağırlayacak ve sizlere huzur verecektir.

18,19, 20. soruları bu iki metne göre cevaplayınız.

18.

Bu iki metnin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Oluşum şekilleri
- B) Göçmen kuşları ağırlayış biçimleri
- C) Yeşilin bütün tonlarına sahip olmaları
- D) Aynı jeolojik zamana sahip olmaları

19.

İkinci metinde altı çizili olan sözcüğün önündeki isim düşmüş ve sözcük adlaşmış sıfat fiil görevinde kullanılmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde adlaşmış sıfat fiil kullanılmıştır?

- A) Yapacağı her şeyi iyi hesapladı İdilsu.
- B) Hayrabolu tatlısı yiyen kişiler başka tatlı aramaz.
- C) Anlattıkları Kırklareli için çok önemliydi.
- D) Gezilmemiş yer bırakmadık Lüleburgaz'da.

20.

İkinci metinde anlatılanlar için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Vahşi görünüme sahip bir bölgede yer alır.
- B) Dünyada çok az örneği olan bir yerden bahsedilmiştir.
- C) Orada geçirilen bir gün bile insana çok iyi gelmektedir.
- D) Organik bakımdan zengin topraklara sahip yerdir.

DENEMEMİZ BİTMİŞTİR CEVAPLARINIZI KONTROL EDİNİZ.

*Bu denemenin hazırlanmasında Kırklareli Valiliği, Belediyesi ve burası ile ilgili çeşitli yerlerden bilgiler almaya çalıştık.

*Bu vesileyle sayın **Valimize, Belediye Başkanımıza, öğretmenlerimize** ayrı ayrı selamlarımızı gönderiyoruz.

*Bu denemede kullanılan isimler, sınava hazırlanan Kırklareli Lüleburgaz öğrencileridir, onlara bu denemeye katkıları için teşekkürlerimizi sunuyoruz.

* Bu denemenin hazırlanmasında emeği geçen **LÜLEBURGAZ 8 KASIM ORTAOKULU** öğrencileri ve değerli **TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİ YASEMİN ELİTAŞ'A** sonsuz teşekkürlerimizi sunuyoruz.

BUNDAN SONRAKİ DENİZLİ DENEMESİ'NDE BULUŞMAK İÇİN MEMLEKETİM YOZGAT SORGUN DOĞANKENT VE ÇALIŞTIĞIM YER TOKAT NİKSAR'DAN SİZLERE KUCAK DOLUSU SELAMLARLA...

METİN METE

DENEME İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİZİ YAZABİLİRSİNİZ.

CENNET VATANIN CENNET KÖŞELERİNE DENEMELER

DİYARBAKIR'A ÖZEL DENEME

1. B	2. C	3. A	4. C	5. B	6. D	7. D	8. D	9. A	10. B
11. C	12. D	13. B	14. C	15. D	16. B	17. C	18. D	19. D	20. D

GAZİANTEP'E ÖZEL DENEME

1. C	2. B	3. C	4. D	5. C	6. C	7. C	8. D	9. C	10. A
11. D	12. A	13. A	14. B	15. C	16. C	17. D	18. D	19. B	20. C

KIRKLARELİ'NE ÖZEL DENEME

1. C	2. B	3. A	4. B	5. B	6. C	7. C	8. C	9. B	10. B
11. D	12. B	13. C	14. B	15. C	16. D	17. A	18. C	19. C	20. A

DENEMELERLE İLGİLİ SİZLERDEN DÖNÜTLER BEKLİYORUZ....

DÜZELTMELER OLURSA BİZE ULAŞTIRABİLİRSİNİZ.